

Starożytna Grecja i Rzym

NAJWYBITNIEJSI PRZEDSTAWICIELE: POLIKLET • FIDIASZ • MYRON
• PRAKSYTELES • AGESANDER • ATENODOR • POLIDOR

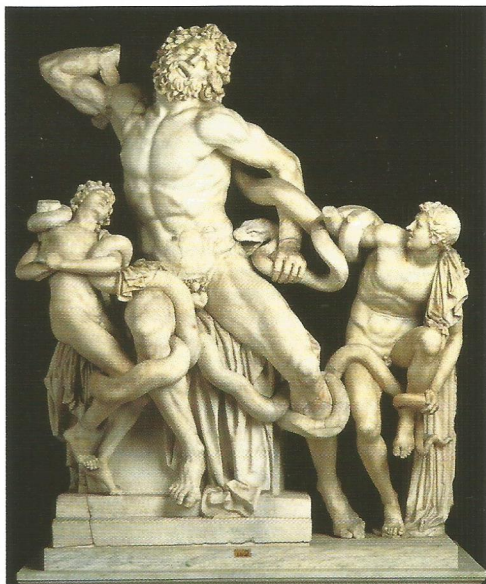
650 p.n.e.
– 476 n.e.

Dzięki harmonijnym proporcjom i przywiązywaniu wagi do estetyki, starożytna sztuka Grecji i Rzymu stała się fundamentem i inspiracją całej sztuki Zachodu.

Przez tysiące lat malarstwo, rzeźba, architektura i ceramika tworzone w starożytnej Grecji były ideałem piękna. Grecy zajmowali rozległe terytoria i zamieszkiwali w oddzielnych miastach-państwach, ale łączył ich wspólny język i wierzenia religijne. Choć nie ma wyraźnie zaznaczonych przejść, to sztukę grecką zwykle dzielimy na cztery okresy: geometryczny, archaiczny, klasyczny i hellenistyczny. Grecy do perfekcji opanowali metody rzeźbienia i odlewania, malowania fresków i budowy majestatycznych gmachów. Najlepiej znana jest epoka klasyczna, złota era Grecji i Aten, o której wielkości świadczą wielkie budowle takie jak Partenon. Artyści Grecji hellenistycznej rozwinęli jeszcze bardziej sztukę różnorodną, żywotną, piękną i harmonijną, i przekazali swoją wiedzę artystom rzymskim, którzy w czasach Cesarstwa (27 p.n.e. – 395 n.e.) wytworzyli własne techniki i idee.

NAJWAŻNIEJSZE DOKONANIA

W 479 r. p.n.e. Ateńczycy odparli najeźdźców perskich. Z odnowioną pewnością siebie tworzyli malunki naścienne, reliefy i rzeźby, wznosili wspaniałe gmachy. Po raz pierwszy w historii zaczęły być znane nazwiska niektórych artystów. Rzeźbiarze Poliklet, Fidiasz, Myron i Praksyteles zasłynęli pełnymi życia, dynamicznymi postaciami ludzkimi o idealnych proporcjach i idealnym pięknie.

Grupa Laokoona, Agesander, Atenodor i Polidor, pocz. I w. p.n.e., marmur, wysokość 2,1 m, Muzea Watykańskie, Rzym, Włochy

Średniowiecze

NAJWYBITNIEJSI PRZEDSTAWICIELE: CIMABUE • ANDREA PISANO
• DUCCIO • GIOTTO DI BONDONE

500
—
1400

Sztuka średniowieczna wyrosła z artystycznego dziedzictwa Cesarstwa Rzymskiego i Bizancjum, zmieszanego z „barbarzyńską” kulturą północnej Europy.

Trwała od około 300 r. aż do początków renesansu około 1400 r. i była bardzo zróżnicowana. Generalnie dzielimy ją na trzy okresy, opierając się na dokonaniach architektonicznych – wczesnochrześcijański, romański i gotycki., ale to długi okres gotyku (ok. 1150–1400) był tym, kiedy stale się rozwijała. Najstarszymi przykładami sztuki wczesnochrześcijańskiej są katakumby, czyli krypty grobowe pod Rzymem. Po Wiekach Ciemnych, na początku nowego tysiąclecia pojawiła się sztuka i architektura romańska,

oparta, jak sama nazwa wskazuje, na dokonaniach rzymskich poprzedników. Wraz z rosnącym bogactwem i pojawieniem się miast handlowych, pojawili się także zawodowi artyści działający na dworach lub dla Kościoła. Wielka liczba gotyckich i wcześniejszych dzieł sztuki została zniszczona. To, co przetrwało ma zwykle postać iluminowanych manuskryptów, malowideł ściennych, kamiennych rzeźb zdobiących kościoły, a później także dzieł służących indywidualnej modlitwie, jak obrazy i niewielkie rzeźby. Był to okres, kiedy nie odróżniano wyraźnie dzieł sztuki od artefaktów i artystów od rzemieślników, choć niewątpliwie uzyskiwano wysoki poziom profesjonalizmu i dokonywano znaczących postępów w technice.

NAJWAŻNIEJSZE DOKONANIA

Większość średniowiecznych artystów przywiązywało mniejszą wagę do tworzenia realistycznych przedstawień, koncentrując się na ukazaniu wyższości Boga, a także jego łaski. Od końca XII wieku artyści zaczęli zwracać się ku greckiej i rzymskiej rzeźbie, choć generalnie rozwijali własną estetykę, która znalazła swoją kulminację w dziełach późnogotyckich.

Opłakiwanie Chrystusa,
Giotto di Bondone, 1304–1306, fresk,
185 x 200 cm, kaplica Scrovegnich,
Padwa, Włochy (patrz: Dzieła, str. 56)

Manieryzm

NAJWYBITNIEJSI PRZEDSTAWICIELE: PARMIGIANINO • ANTONIO DA CORREGGIO
• ROSSO FIORENTINO • PONTORMO • GIULIO ROMANO

1520
–
1600

W latach 20. XVI wieku pojawił się nowy styl w malarstwie, będący próbą dalszego rozwoju osiągnięć wysokiego renesansu, choć często przedkładający doraźny efekt i wirtuozerię nad renesansową harmonię.

Manieryzm, którego nazwa pochodzi od włoskiego „maniera”, był kierunkiem w sztuce rozwijającym się od 1510 do 1520 roku we Włoszech w gronie artystów ceniących przede wszystkim oryginalność. Słowo „maniera” miało opisywać pewien standard doskonałości osiągniany w wysokim renesansie, ale w praktyce sprowadzało się do stylizacji i uprawiania „sztuki dla sztuki”, czasem z wielkim sukcesem, jak w przypadku ucznia Rafaela, Giulio Romano (ok. 1499–1546) z Mantui. Manieryzm zyskał złą sławę, kiedy stał się obsesyjny i kiedy sztuka zaczęła dominować lub przesłaniać to, co miała przedstawiać. Sobór trydencki zareagował przeciwko przesytowi i ekscesom manieryzmu wprowadzając nowe reguły tworzenia dzieł religijnych. Choć termin manieryzm odnosi się głównie do sztuki włoskiej, istniał także manieryzm północny. Jego przedstawicielami byli wyjątkowo uzdolniony Hendrick Goltzius (1558–1617) i Bartholomeus Spranger (1546–1611), który tworzył przedziwne, bogato zdobione kompozycje mitologiczne.

Adoracja Dzieciątka przez Pasterzy, Antonio da Correggio, ok. 1529–1530, olej na płótnie, 256,5 x 188 cm, Gemäldegalerie Alte Meister, Drezno, Niemcy

NAJWAŻNIEJSZE DOKONANIA

Manieryzm był stylem dworskim, kierowanym potrzebą konkurencji i zadowolenia autokratycznych mecenasów pragnących imponować swoją potęgą za pomocą sztuki. Obrazy manierystyczne często sprawiają wrażenie sztucznych, pełnych przesady, wydłużonych ludzkich postaci, dziwacznych poz, niezwykłych efektów świetlnych, zniekształceń perspektywy i proporcji oraz krzykliwych kolorów.

Romantyzm

1790
—
1880

NAJWYBITNIEJSI PRZEDSTAWICIELE: EUGÈNE DELACROIX • J.M.W. TURNER
• JOHN CONSTABLE • FRANCISCO DE GOYA • THÉODORE GÉRICAULT

Koncentrujący się na emocjach romantyzm był kierunkiem artystycznym, literackim i intelektualnym rozwijającym się w Europie od początku XIX wieku.

Kładący nacisk na wyobraźnię i emocje, romantyzm wyrastał z rozczarowania oświeceniowymi wartościami rozumu po rewolucji francuskiej 1789 roku. Choć często określa się go mianem antytezy neoklasycyzmu, to pewien rodzaj stylistyki obu kierunków był

wspólny i wielu malarzy romantycznych wyrażało się entuzjastycznie na temat klasycyzmu. Mimo to w szczytowym momencie swojego rozwoju, od około 1800 do 1850 roku, romantyzm był reakcją na neoklasycyzm i koncentrował się na namiętnościach, uczuciach i indywidualizmie zamiast na dystansie i racjonalności. Reprezentowany najsilniej w sztukach wizualnych, muzyce i literaturze, romantyzm był różnie interpretowany przez różnych malarzy, pisarzy i kompozytorów. Jedni koncentrowali się na potędze natury, zarówno jej piękna, jak i nieprzewidywalności, inni gloryfikowali emocje kosztem logiki i intuicję kosztem intelektu. Odrzucając racjonalizm, malarze romantyczni stosowali energiczne ruchy pędzla i jaskrawe kolory, a rzeźbiarze tworzyli dzieła pełne uduchowienia.

NAJWAŻNIEJSZE DOKONANIA

Ważnym tematem malarstwa romantycznego była natura, tak podatna na nieszczęścia, a także silne, poruszające uczucia wzbudzające u widzów empatię. Generalnie, artyści faworyzowali kolor kosztem linii, kompozycje dynamiczne kosztem statycznych i raczej wyrażali swoją indywidualność zamiast tworzyć wyidealizowane przedstawienia typowe dla klasycznej przeszłości.

Wolność wiodąca lud na barykadzie,
Eugène Delacroix, 1830,
olej na płótnie, 260 x 325 cm,
Luwr, Paryż, Francja

Realizm

NAJWYBITNIEJSI PRZEDSTAWICIELE: GUSTAVE COURBET • JEAN-FRANÇOIS MILLET • HONORÉ DAUMIER • JEAN-BAPTISTE CAMILLE COROT • ÉDOUARD MANET

1830
—
1890

Od połowy XIX wieku świat zachodni zaczął się szybko rozwijać, a nowe pokolenie malarzy szukało sposobów przedstawienia tego nowego świata.

Szczególnie we Francji, po rewolucji 1848 roku, grupa młodych artystów postawiła sobie za cel namalowanie świata takiego, jakim go widzą, włączając w to elementy postępu technicznego i dowody nierówności społecznych oraz portretując ludzkie ciała z nową, nieskrywaną szczerością. Termin realizm ukuł francuski pisarz Champfleury (1821–1889) opisując dzieła swojego przyjaciela Gustava Courbета (1819–1877). Znajdujący się pod wpływem realizmu siedemnastowiecznych malarzy holenderskich, dzieł holenderskich i angielskich pejzażystów oraz niedawno wynalezionej fotografii, realiści przeciwstawiali się wyraźnemu przepychowi i nieumiarkowaniu

neoklasycyzmu i romantyzmu oraz sztuczności sztuki akademickiej (faworyzowanej przez europejskie akademie sztuk pięknych). Realiści przedstawiali swoje obiektywne spojrzenie, starając się ukazać prawdę, unikając stylizacji i artystycznych konwencji i zamiast gloryfikować bogactwo, jak w sztuce tradycyjnej, często pokazywali codzienne życie klasy robotniczej albo malowali naturę bez cienia iluzjonizmu czy sztuczności.

NAJWAŻNIEJSZE DOKONANIA

Sztuka zachodnia była zdominowana przez akademickie konwencje i dlatego często sprawiała wrażenie oderwanej od rzeczywistości. Realiści malowali życie, jakie widzieli wokół siebie, sceny przedstawiające wieśniaków, klasę robotniczą, ulice miast, kawiarnie, miejsca masowej rozrywki. Tematy, a także swobodne pociągnięcia pędzla szokowały przedstawicieli klasy średniej i wyższej.

Kobiety zbierające kłosa,
Jean-François Millet, 1857,
olej na płótnie, 83,6 x 111 cm,
Musée d'Orsay, Paryż, Francja

Impresjonizm

NAJWYBITNIEJSI PRZEDSTAWICIELE: CLAUDE MONET • CAMILLE PISSARRO
• PIERRE-AUGUSTE RENOIR • EDGAR DEGAS • MARY CASSATT

1865
–
1885

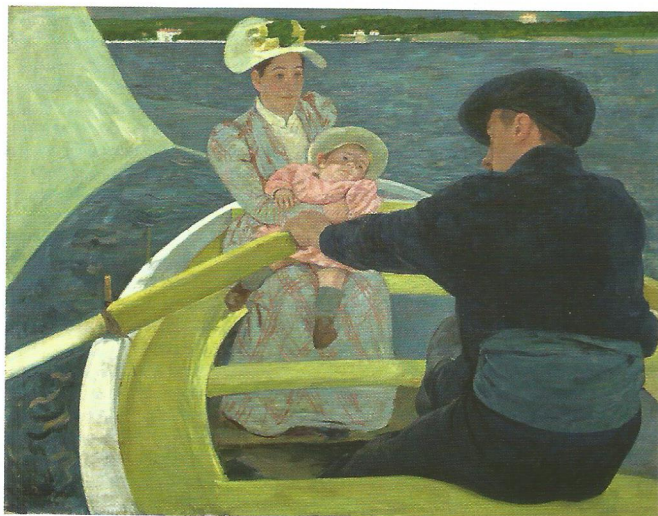
W drugiej połowie XIX wieku grupa żyjących w Paryżu malarzy wystawiała swoje obrazy niezależnie od siebie. Ich dzieła sprawiały wrażenie szkiców, rejestrujących ulotne chwile.

Wywodzący się po części z realizmu, a po części od holenderskich i angielskich pejzażystów, impresjoniści stawiali sobie za cel zerwanie z dominacją i sztywnością oficjalnych akademii sztuki. Za pomocą mglistych, niedookreślonych technik malarskich i rzeźbiarskich, przy wykorzystaniu nowoczesnych technologii, takich jak fotografia czy nowe, syntetyczne barwniki, tworzyli rodzaj spontanicznych widoków w jaskrawych barwach, a w przypadku rzeźby – dzieł dynamicznych. Malowali głównie pejzaże i sceny z życia codziennego, przedstawiali zwyczajnych ludzi, ale przede

wszystkim starali się uchwycić chwilę i przemijający, ulotny efekt, jaki daje światło. Gwałtowne, urywane uderzenia pędzla podkreślały zmienność pogody i światła. Artyści często malowali w plenerze stosując technikę „alla prima” (na pierwszy rzut oka).

NAJWAŻNIEJSZE DOKONANIA

Czerpiąc nowe pomysły z fotografii, większość impresjonistów malowało z nietypowego punktu widzenia i używało barw zamiast odcieni szarości. Oprócz realistów i pejzażystów, inspirowali ich artyści ze szkoły z Barbizon, Eugène Delacroix (1798–1863), japońskie grafiki, a także naukowe teorie na temat barw i rozwój techniki, szczególnie kolejnictwa.

Boating Party, Mary Cassatt, 1893–1894, olej na płótnie, 90 x 117,3 cm, National Gallery of Art, Waszyngton, USA. Chester Dale Collection

Ekspresjonizm

NAJWYBITNIEJSI PRZEDSTAWICIELE: EDVARD MUNCH • PAUL KLEE

• GEORGES ROUAULT • OSKAR KOKOSCHKA • EGON SCHIELE • FRANZ MARC

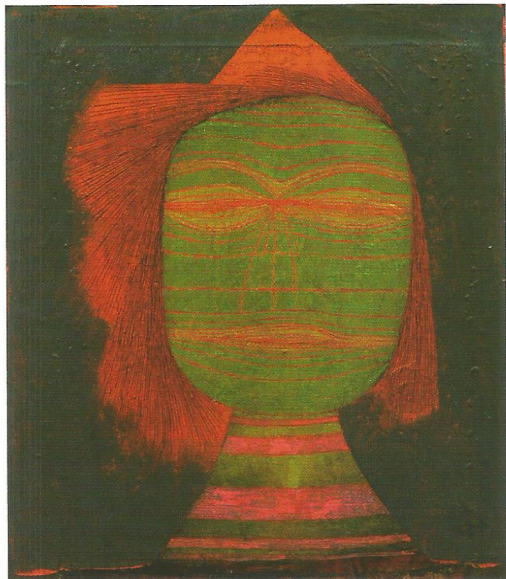
1905

1930

Choć ekspresjonizm był kierunkiem światowym, to po raz pierwszy pojawił się jednocześnie w kilku niemieckich miastach jako wyraz niepokoju o współczesne społeczeństwo.

Na początku XX wieku zaczął narastać niepokój dotyczący ludzkiego postępowania i stanu ówczesnego świata, a także obawy związane z zanikiem duchowości. Inspirowani po części przez symbolizm, ekspresjoniści zniekształcali formy i używali jaskrawych barw dla wyrażenia troski o kierunek, w jakim ewoluje ludzkość. W 1905 roku grupa czterech niemieckich artystów powołała do życia w Dreźnie Die Brücke (Most), obwieszczając w ten sposób powstanie nowego kierunku w sztuce. Kilka lat póź-

niej, w 1911 roku, inna grupa artystów stworzyła w Monachium Der Blaue Reiter (Niebieski jeździec). Ekspresjonizm ogółem trwał od 1905 do 1930 roku i rozprzestrzenił się w całej Europie. Krytykując cywilizację, a zwłaszcza to, co uznawali za negatywne skutki kapitalizmu, malarze jako pierwsi nie tyle przedstawiali świat zewnętrzny, co wyrażali własne odczucia, często używając przesadzonych, nerwowych pociągnięć pędzla i ostrych, kontrastujących ze sobą barw. Inspiracją do wyrażania złości, gwałtowności i frustracji była atmosfera panująca przed, w trakcie i po I wojnie światowej. Na ich obrazach często pojawiają się osoby pełne zniechęcenia, z zamaskowanymi twarzami, prostytutki.

*Maska aktora, Paul Klee, 1924,
olej na płótnie + blejtram, 36,7 x 33,8 cm,
Museum of Modern Art, Nowy Jork, USA*

NAJWAŻNIEJSZE DOKONANIA

Choć ekspresjonizm miał swój początek w Niemczech, to kilku najznakomitszych ekspresjonistów nie było Niemcami. Celem wszystkich ekspresjonistów było przekazanie widzom swoich myśli i opinii, a używali do tego form symbolicznych. Harmonia i równowaga były bez znaczenia, ponieważ artyści starali się wyrazić w obrazach silne emocje.

Kubizm

NAJWYBITNIEJSI PRZEDSTAWICIELE: PABLO PICASSO • GEORGES BRAQUE
• JUAN GRIS • JEAN METZINGER • FERNAND LÉGER

1907
–
1914

Kubizm to prawdopodobnie najważniejszy, a z pewnością najbardziej znaczący kierunek sztuki współczesnej. Stworzyli go w latach 1907–1908 Pablo Picasso (1881–1973) i Georges Braque (1882–1963).

Nadając nowy wymiar malarstwu, kubiści porzucili perspektywę stosowaną do przedstawiania przestrzeni od czasów renesansu i odwrócili się od realistycznego modelowania postaci, portretując swoje obiekty pod różnymi kątami. Zainspirowani Cézannem, którego prace widzieli na retrospektywnej wystawie w 1906 roku, Picasso i Braque początkowo pracowali razem, celowo zarzucając europejską tradycję tworzenia iluzji przestrzeni z określonego punktu widzenia. Zaczęło się od namalowanego przez Picassa w 1907 roku obrazu *Les Femmes d'Alger* (Owiny z Awinionu), na którym widzimy wpływ Cézanne'a, ale także afrykańskich masek i rzeźby iberyjskiej. Pierwsza faza jest nazywana kubizmem analitycznym i trwała do 1912 roku. Druga faza to kubizm syntetyczny, wykorzystujący także materiały niemalarskie, jak gazety, elementy kolażu i jaśniejsze kolory. Kubizm syntetyczny trwał do 1914 roku. Także inni malarze zaczęli eksperymentować z indywidualnymi interpretacjami idei i w rezultacie kubizm inspirował kolejnych artystów i kolejne kierunki w sztuce.

Zamek Roche-Guyon, Georges Braque, 1909, olej na płótnie, 92 x 73 cm, Muzeum Puszkina, Moskwa, Rosja

NAJWAŻNIEJSZE DOKONANIA

Przedstawiając obiekty pod różnymi kątami jednocześnie, kubiści pokazali coś więcej jak tylko konwencjonalne widoki z jednego punktu widzenia. Aby osiągnąć taki efekt na płaskim płótnie, obrazy ujęte pod różnymi kątami przypominały geometryczne płaszczyzny, które jeden z pierwszych krytyków ich prac, Louis Vauxcelles, nazwał małymi kostkami (franc. *cube*) i stąd nazwa kierunku.

Dadaizm

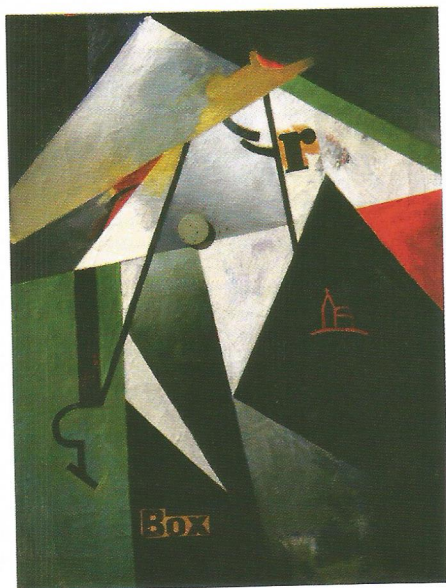
NAJWYBITNIEJSI PRZEDSTAWICIELE: HANS ARP • MARCEL DUCHAMP
• HANNAH HÖCH • FRANCIS PICABIA • MAN RAY • KURT SCHWITTERS

1916
–
1930

Zapoczątkowany w Zürichu w neutralnej Szwajcarii w reakcji na horror I wojny światowej, dadaizm wkrótce rozwinął się w kierunek „antyszuki”.

Inspirowany wieloma kierunkami, w tym kubizmem, futuryzmem, konstruktywizmem i ekspresjonizmem, dadaizm obejmował takie dziedziny, jak sztuki plastyczne, literatura, poezja, teatr, muzyka i grafika. Był ruchem nie tylko antywojennym, ale także antyburżuazyjnym, w sposób wyraźny powiązany z radykalną lewicą. Dzieła sztuki dadaistycznej odrzucały wszelkie konwencje artystyczne, były kapryśne, barwne i absurdalne. Celem dadaistów było szokowanie, obrażanie i wzbudzanie gniewu, a wszystko po to, by okazać całkowity brak szacunku.

Wszystko zaczęło się, kiedy kilku malarzy i pisarzy spotkało się w nocnym klubie „Cabaret Voltaire” w Zürichu, którego właścicielem był pisarz Hugo Ball (1886–1927). Nazwę dada wybrał poeta Tristan Tzara (1896–1963). Celowo szukał w słowniku bezsensownych słów. Dada to po francusku dziecięce określenie konia, a po rumuńsku i rosyjsku „tak, tak”. W innych językach takiego słowa nie znajdziemy. Takie sarkastyczne podejście do sztuki szybko rozprzestrzeniło się na inne miasta, w tym Berlin, Hanower, Paryż, Nowy Jork i Kolonię, gdzie zaczęły tworzyć się grupy dadaistów. Dadaizm był pierwszym kierunkiem sztuki konceptualnej, w której twórca celowo zadaje trudne pytania na temat społeczeństwa, roli artysty i celu sztuki.

NAJWAŻNIEJSZE DOKONANIA

W dadaizmie nie dominował żaden konkretny środek przekazu. Wszystko było akceptowalne i często używano w procesie twórczym produktów gotowych. Niektórzy artyści tworzyli kolaże ze śmieci. Dadaistom udało się wywołać potężny skandal, ale szok nie może trwać wiecznie i wkrótce ruch stracił swoją siłę napędową, a zastąpił go surrealizm.

Box r Bild, Kurt Schwitters, 1921,
olej, drewno i kolaż na płótnie,
70 x 54 cm, Galleria Nazionale
d'Arte Moderna e Contemporanea,
Mediolan, Włochy

Realizm magiczny

NAJWYBITNIEJSI PRZEDSTAWICIELE: EDWARD HOPPER • ANDREW WYETH
• GEORGE TOOKER • FRIDA KAHLO • COLLEEN BROWNING

1920
–
1960

Realizm magiczny rozwinął się jako styl w sztukach plastycznych po I wojnie światowej. Nie zawsze odwzorowywał rzeczywistość z fotograficzną dokładnością, często pojawiały się w nim niejednoznaczne idee i detale.

Realizm magiczny pojawił się po niemieckim ekspresjonizmie, ale nie skupiał żadnej zwartej grupy artystów i jako idea rozwijał się powoli, początkowo w Europie, a potem także w obu Amerykach. Koncentrując się na ukrytych emocjach, ewoluował w kierunku stylu figuratywnego, gdzie zupełnie zwyczajne sceny mieszały się z elementami fantastyki skrywającymi enigmatyczne i nieoczekiwane idee. Obrazy są często malowane w jasnych barwach i czasem wyrażają dziwaczne, pełne tajemniczości nastroje.

Podobnie jak ekspresjonizm, realizm magiczny zajmował się emocjami, ale odchodził od abstrakcji i zniekształceń. Autorem terminu realizm magiczny był pisarz Franz Roh, który opisał w ten sposób obrazy prezentowane w 1925 roku w Mannheim na wystawie zatytułowanej „Die Neue Sachlichkeit” (Nowa rzeczowość). Choć zdecydowanie przedstawiają świat realny, to nie wszystkie obrazy są realistyczne, a niektóre są nawet namalowane w stylu naiwnym, ale wszystkie mają wyraźne kontury, detale i dodatkowe, ukryte znaczenie. Na realizm magiczny wpływ wywarł Henri Rousseau (1844–1910), a także metafizyczne malarstwo Giorgio de Chirico (1888–1978). Z kolei realizm magiczny wywarł silny wpływ na surrealistów.

NAJWAŻNIEJSZE DOKONANIA

Przedstawiciele realizmu magicznego działali niezależnie od siebie, nie tworzyli żadnych grup i nie ogłaszali manifestów. Kryzys ekonomiczny lat 30. i dojście do władzy partii nazistowskiej oznaczało koniec realizmu magicznego w Niemczech. Przetwał on w innych częściach świata, przede wszystkim w obu Amerykach.

Dwie Fridy, Frida Kahlo, 1939, olej na płótnie, 172 x 172 cm, Museo de Arte Moderno, Meksyk, Meksyk (patrz: Dzieła, str. 140)

Pop-art

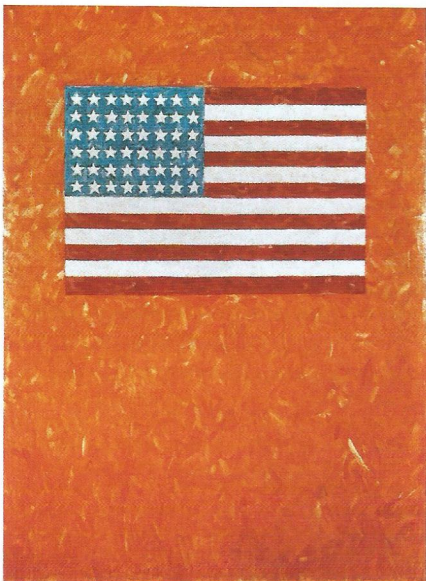
NAJWYBITNIEJSI PRZEDSTAWICIELE: RICHARD HAMILTON • PETER BLAKE
• ROY LICHTENSTEIN • ANDY WARHOL • JASPER JOHNS

1955
–
1970

Po II wojnie światowej nastąpił gwałtowny wzrost konsumpcjonizmu i w rezultacie w Londynie i Nowym Jorku narodził się pop-art.

Na wystawie w Londynie w 1956 roku słowo „pop” zostało wykorzystane w kolażu Richarda Hamiltona (1922–2011) wykonanym z amerykańskich czasopism. Wystawa została zorganizowana przez Independent Group, która chciała zainicjować międzynarodową debatę na temat współczesnego społeczeństwa i podejścia do kultury. Obfitość masowo produkowanych dóbr konsumpcyjnych, konsumpcjonizm i masowa rozrywka zaczęły być nazywane kulturą popularną w odróżnieniu od kultury wysokiej, i to stało się obiektem zainteresowania Independent Group.

Kilka lat później nowojorscy artyści również zajęli się problemem pop kultury, odrzucając jednocześnie ekspresjonizm abstrakcyjny. Odwołując się do konsumpcjonizmu i komercjalizmu, artyści pop, jak zaczęli być nazywani, tworzyli barwne obrazy mające swe źródła w reklamie i przekazach medialnych, a występowały w nich gwiazdy filmowe, komiksy, flagi, opakowania i żywność – a więc rzeczy bliskie wszystkim, nie tylko koneserom sztuki. Celowo inne niż w tradycyjnych sztukach pięknych, tematy pop-artu były łatwe i przystępne, a w tworzeniu sztuki nie liczyły się umiejętności techniczne. Pop-art mówił o społeczeństwie powojennym, jego materializmie i często zacierał różnice pomiędzy reklamą a sztuką.

NAJWAŻNIEJSZE DOKONANIA

Radykalnie odmienny od dotychczasowej sztuki, pop-art był odzwierciedleniem optymizmu, jaki ogarnął ludzi po wojnie i zapewne dlatego zyskał wielką popularność. Ze swoim nieposzanowaniem sztuki wysokiej pop-art przypominał w niektórych aspektach dadaizm, nie było w nim jednak nigdy zacierzwienia. Podobnie jak muzyka pop cieszył się z nowego, nowoczesnego świata i zwracał ku nowemu, lepszemu i silniejszemu pokoleniu, choć nie brakowało w nim odniesień politycznych.

Flaga na pomarańczowym tle,
Jasper Johns, 1957, enkaustyka
na płótnie, 167,6 x 124,4 cm,
Museum Ludwig, Kolonia,
Niemcy

